

FEDAKARLIK YARIŞI

FEVZİ GÜNENÇ

Onur 10 yaşında bir öğrenci. Her yaz tatilinde bir işe girer, kazandığı parayla aile bütçesine katkıda bulunurdu.

Küçük delikanlı, yaz tatilini bu yıl daha önemli işler yaparak değerlendirmek istedi. Onun için en önemli şey, 14 yaşındaki ablası Sevgi'ye yardımcı olmaktı. Çünkü ablası yürüme engellisiydi.

Sevgi kız bu yıl ilköğretim okulunda, sekizinci sınıfa geçti. Bütün aile, kızlarının öğrenim görebilmesi için büyük ölçüde savaşım vermişti. Halen de veriyordu.

Örneğin önce sakat bir kızı okula almak istemediler. Baba ne yaptı etti, onun okula kaydını yaptırdı. Sonraki yıllarda üst kattaki sınıflara çıkma zorluğu doğdu. Bunun için de onun okuduğu sınıfın giriş katına alınması sağlandı.

Öğretmenleri kısa zamanda sevmişti küçük kızı. Onlar da Sevgi'nin öğrenimine katkıda bulunmak istediler. Okulun servisi küçük kızı ücretsiz olarak evinden alıp okula getirecekti. Sonra da okuldan alıp evine götürecekti.

Küçük kızı her sabah evden okula anne götürüyordu. Akşamları ise baba okuldan alıp eve getiriyordu.

Annesiyle babasının kendisi için yorulduğunu düşünen Sevgi üzülyordu ama ne yazık ki yapabileceği bir şey yoktu. Yapabileceği tek şey, derslerine çok çalışıp sınıfını iyi bir dereceyle geçebilmektir.

O da bunu yaptı. Yedinci sınıfa gelinceye kadar eve hep teşekkürler getirdi, hep iftihara geçti.

Ablasına yardım edemeyen tek kişi Onur'du. Onur bir gün bir gazete haberi okudu. Haber onu sevinçten nerdeyse kanatlandırıp uçuracaktı.

Konu şuydu:

Bir firma, belirli miktarda mavi plastik içecek kapakları toplayıp getirenlere akülü bisiklet veriyordu.

Sevginin ailesi yoksuldu. Baba, kazancıyla ailesini ancak güç bela geçindirebiliyordu. Bütçesinden para ayırıp kızına böyle bir araç alması olanaksızdı.

Ablasına bir akülü bisiklet edinmeyi küçük kardeş yani Onur üstlendi.

Bunu başarırsa anne ile baba onu okula götürüp getirme zahmetinden kurtulacaktı.

Ayrıca Sevgi kız canı sıkıldıkça parka hava almaya çıkabilecekti. Kendisi eğlenemese bile hiç değilse başka çocukları izleme olanağı bulabilecekti. Daha bir çok yararı olacaktı akülü bisikletin ona.

Ne var ki, bu kapak toplama işi o kadar da kolay bir iş değildi. On yaşında bir çocuk bunun üstesinden nasıl gelebilirdi?

Kendisini tanıyanlar küçük delikanlının bu sevdadan vazgeçmesini önerdiler. Kapak toplayarak akülü bisiklet edinmek yıllar alırdı.

“Olsun,” dedi Onur. Onlara “Karıncanın hac yolculuğu”nu anlattı.

“Sen bu yürüyüşle hacca ancak bin yılda varırsın. O zamana kadar da yollarda cansız bedeninin kalır,” diyenlere Karıncanın yanıtı ilginçtir, bilirsiniz:

“Olsun, ben de bu yolda ölürüm. Bana da hacca giderken öldü derler ya. Bunun onuru da yeter bana...”

Yo, hayır öyle ölümle filan işi yoktu Onur'un. Amacına ulaşabilmesi için yaşaması gerekirdi. Hem dur bakalım, gün doğmadan neler doğardı.

Tek başına kapak toplamaya başladı küçük delikanlımız.

İlk günün ürünü 100 kapak oldu. O kadar kapağı toplamak kolay olmadı elbette. Başkası olsaydı bu işten daha ilk gün vazgeçerdi. Hayır Onur böyle yapmadı. Aksine, Ertesi gün daha fazlasını toplamaya karar verdi.

Onur'un bir gün sonra topladığı kapak sayısı 110'u, sonraki gün 120'yi, daha sonraki gün 130'u buldu.

Çok yoruluyordu küçük delikanlı ama ablasına akülü bisiklet edinmek için uğraştığını düşüncükçe yorgunluğu geçiyordu.

Küçük delikanlımız yaz tatilinin beşinci gününde bazı çocuklarla tanıştı. Bu çocuklar onun ne yapmaya çalıştığını sordular. Onur'un verdiği yanıt karşısında şaşırıldılar.

“Delisin sen!” dediler. “Akülü bir bisiklet için ne kadar çok kapak toplaman gerektiğini biliyor musun?”

“Ne kadar olursa olsun. Toplayacağım...” cevabı üzerine çocuklar onunla dalga geçtiler. İçlerinden biri, Uğur adındaki çocuk arkadaşları gibi düşünmüyordu.

“Bütün yaz tatilimi aylak aylak orada burada dolaşarak geçiriyorum,” dedi Onur'a. “Eğer izin verirsen ben de sana katılmak isterim. Ablan için ben de kapak toplarım.”

Elbette ki buna çok memnun oldu Onur. İkisi el birliğiyle kapak toplamaya başladılar. Onların yaptığı işi pek keyifli bulan öbürleri, Onur'a karşı kırıcı davrandıklarına pişman oldular. Onlar da katıldı bu ikiliye.

Şimdi Sevgi kız için kapak toplayan çocukların sayısı altıyı bulmuştu.

Bir akşam, iş bitiminde söyleşirken, daha çok kapak toplayabilmek için fikir üretmeye başladılar.

Yapılacak en iyi iş bazı lokantalardan, lokallerden, cafelerden yardım istemek olacaktı.

Ertesi gün bu gibi yerlerle iletişim kurmaya başladılar. Girişimleri önemli ölçüde ürün verdi. Gittikleri yerlerdeki sorumlu kişiler onlara yardım etmeyi üstlendi. Artık insanların toplu halde bulunduğu pek çok yerde “Mavi Kapak Kutuları” vardı.

Çocuklar hem kendileri kapak topluyor hem de sözleştikleri yerlerde biriken kapakları alıyorlardı. Her akşam Onurlar'ın evine, poşetleri kapak dolu olarak gelmeye başladılar.

İşler bir süre böyle yolunda gitti. Bir süre sonra şansları nasılsa ansızın tersine döndü. Yollarda kapak bulamaz oldular. Sanki gizli bir el, kendilerinden önce geçecekleri yerlere uğruyor, bütün kapakları topluyordu.

Daha kötüsü, anlaştıkları işyerlerinden bir çoğu da kapak vermemeye başladı.

Yaptıkları soruşturma sonunda işi anladılar. Başka bir gurup çocuk, onların kapak toplamasını engelliyordu.

Biz Onur'la arkadaşlarını orada kara kara düşünerek bırakalım hele. Öykümüzün başka bir kahramanı daha var. Biraz da onunla ilgilenelim.

Bu kahramanımız Hülya Teyze'dir. 65 yaşındadır. Ansızın rahatsızlanmış, yatağa düşmüştür. Komşularının yardımıyla eve doktor getirilmiş, zavallı kadının bir tür felce yakalandığı anlaşılır.

Komşuları onun tedavisi için uzun süre çaba gösterir. Sonunda doktorlar kötü haberi verirler. Hülya Teyze artık asla yürüyemeyecektir.

O, yatağa değilse de en azından sandalyeye bağımlı bir yaşam sürecektir.

Hülya Teyzenin en büyük şanssızlığı yoksul bir gecekondu mahallesinde oturuyor olmasıydı.

Eğer hali vakti yerinde insanların oturduğu bir mahallede yaşasaydı, belki de komşuları ona hiç değilse motorlu bir araç alırlardı. Böylece evde bunalıp kalmazdı.

Onur o ilk gün gazetede haberi okurken, aynı anda aynı gazeteyi, bir başkası daha okuyordu.

Bu ise Hülya Teyze'nin gecekondu mahallesinde yaşayan Umut adında bir çocuktü.

Hangi haberdi o Umut'un okuduğu? Hani şu kapak toplayarak akülü bisiklet alma haberi canım...

Umut mahalledeki arkadaşlarını topladı. Konuyu onlara anlattı. İş çocukların kafasına yattı. Hepsi birden kapak toplama yarışına girdiler.

Umut'la arkadaşları ilk günlerde pek fazla kapak toplayamadılar. Çünkü nereye gitseler hep kapağı çıkarılmış boş şişeler buluyorlardı.

Demek ki birileri kendilerinden önce kenti tarıyor, kapakları alıyordu. Bunun önüne geçmenin tek yolu vardı. İş ötekilerden daha önce çıkmak.

Onlar da böyle yaptı. Neyse ki işler tıklarına girmeye başlamıştı. Her gün her çocuk en azından yüz kapak toplayabiliyordu artık

İçlerinden biri bir öneride bulundu:

“Neden cafe gibi bazı işyerleriyle anlaşış, onların da oralarda kapak biriktirilmesini sağlayabiliriz?”

Bu iş çocuklara çok ilginç geldi. Ancak bu kez de karşılıklarına bir sorun çıktı. Birileri bu işyerleriyle kendilerinden önce anlaşmıştı. Kapakları toplayıp onlara veriyorlardı.

Umut çok dilbaz bir çocuktur. Bu işin de kolayını buldu. Duygu sömürsü yapmaktan başka çaresi yoktu. Kapak biriktirilen yerlerdeki ilgililere şuna benzer anlatımlar yaptı:

“Biz bu kapakları, ömrünün son baharını yaşayan, sandalye bağımlısı, sakat bir teyze için topluyoruz. Teyzenin hayatta hiç kimsesi yok. Ona komşusu olan biz çocuklar sahip çıkmak istedik. Kapak biriktirip kendisine akülü bir bisiklet edinmeyi düşünüyoruz. Zavallı kadın, ömrünün son günlerinde evinde bunalıp kalmasın, diyoruz. Evinden çıksın, açık havalarda temiz hava alabilsin. Kaldırımlarda dolaşıp vitrin bakarak eğlenebilsin... Bunları yapabilmesi için, lütfen siz de bize yardımcı olun.”

Bu duygu sömürsü işe yaradı. Biriktirdikleri kapakları önceleri Onurgil'e verenler, onları artık Umutgil'e vermeye başladılar.

Beri yanda, bir ayağı çukurda, evde bunalan yaşlı bir kadın...

Öte yanda daha hayatının ilk baharını bile doğru dürüst yaşamaya başlayamamış bir genç kız...

Bu mavi kapaklar acaba hangisine hayat kazandıracaktı?

Doğrusu insan birini bırakıp öbürüne karar veremiyor. Gelin de çıkın işin içinden çıkabilirseniz.

Sorun, iki gurubun çocuklarının karşılaşmasıyla çözüme kavuşabileceğe benziyordu. Bir gün o da oldu. Bakalım hangi taraf ötekileri ikna edebilecek, kapak toplama çabısından uzaklaştrabilecekti.

“Hani eski okuma kitaplarında bir öykü vardı ya:

“İki keçi dar bir köprüde karşılaştılar.

Biri dedi: çekil yolumdan, geçeyim

Öbürü neden ben çekiliyorum sen çekil!

Sonunda iki keçi öfkeyle birbirine girdi.

O dar köprüden ikisi birden dereye yuvarlandılar...”

Hayır hayır, bizim çocuklar arasında böyle bir şey olamazdı. Hayvanlar koklaşa koklaşa, insanlar konuşa konuşa anlaşılırdı. İki taraf ta kendi haklılığını kanıtlamaya çalışacaktı.

Bakalım hangisi kazanacaktı?

İki gurubun çocukları tartışarak kendi haklılıklarını kanıtlamak üzere buluşmaya karar verdiler.

Bu buluşmaya Sevgi kız da katılmak için ısrar etmişti. O nedenle toplantıyı onların evinde yaptılar.

Taraflar konuyu uzun uzun konuştular.

Umut, bütün dilbazlığını kullandı. Öyle sözler söyledi ki, oradakilerin hepsinin gözlerinden yaşlar geldi.

Sıra karar vermeye geldiğinde sözü Sevgi kız aldı.

“Ben daha gencim...” dedi. “Önümde yaşanacak daha çok uzun yıllar var. Hayatın güzellikleriyle sonraki yıllarda da tanışsam olur. Ama Hülya Teyze öyle değil. Yaşamının son yıllarında o. Ben hakkından vazgeçiyorum. Bizde biriken kapakları da onlara verelim. Hülya Teyzenin akülü bisikletiyle gezişini düşünmek bile beni mutlu etmeye yetecek.”

Bu söz karşısında arkadaşları ne diyebilirlerdi ki?

Onur:

“Ama abla böylece sen çocukluğunu bile yaşayamamış olacaksın...” gibi sözler edecekti ama ablasının kararına karşı çıkmak istemedi.

Umut’la arkadaşları Sevgi’yi coşkuyla alkışladı. Onur’la arkadaşları da bu alkışlara gönüllü gönülsüz katıldılar.

Neyse ki onları avutacak bir karar daha alınmıştı. Hülya Teyzeden sonra iki gurup el ele verecekti. Bu kez Sevgi kız için kapak toplamaya başlayacaktı.

Şimdi yapılacak iş, Onurlardaki kapak dolu çuvalları alarak Hülya Teyzelerin evindeki depoya götürmektir. O gün artık vakit geç olmuştu. Bu yüzden kapakları taşıma işini ertesi gün yapmaya karar verdiler.

Ertesi gün iki gurubun elemanları da yeniden Onur’la Sevgi kardeşin evinde buluştu. Umut’la arkadaşları buluşma yerine bir kamyonete geldiler.

Onur’un arkadaşları sanki sözleşmişler gibi, biriktirdikleri harçlıklarından bir miktarını yanlarında getirmişti. Bunu kapakların taşınmasında kullanmayı düşünüyorlardı.

Onurgil’de biriken çuvallar kamyonete yerleştirildi. Çocukların hepsi de aracın üstüne çıktılar. Sevginin isteği üzerine, şarkı söyleyerek Umutların gecekondu mahallesine doğru yol almaya başladılar.

Mahalleye girdiklerinde, o kuş cıvıltılarını andıran seslerini kesmek zorunda kaldılar. Zira Hülya Teyzelerin evinden ağıt sesleri geliyordu.

Ne olmuştu ki?

Az sonra acı haberi öğrendiler. Hülya Teyzemiz ani bir kalp krizi geçirerek yaşamını yitirmişti.

Çocuklar çok kötü oldular. Ne yapacaklarını bilemiyorlardı.

Umut’un annesi onlara şunları söyledi:

“Hülya Teyzeniz son nefesini verirken yanıdaydım. Bir vasiyeti var. Bunu sizlere duyurmamı istedi.

Herkes yürüyen bir bisiklete binme şansını elde edemediğimden yaşamımı yitiren o güzel insanın vasiyetini merak etti.

“Hülya kadının vasiyeti...” diye sözünü sürdürdü Umut’un annesi. “Vasiyeti, ‘Bizde biriken bütün kapakları o yürüyemeyen Sevgi kıza verin’ oldu. ‘Ben onun akülü bisikletin üstünde, kuşlar gibi uçarcasına, oradan oraya gittiğini düşünene mutlu olarak öleceğim...’ dedi. Teyzenizin vasiyeti bu.”

Çocuklar daha da kötü oldular.

“Alın götürün bu kapakları buradan,” dedi Umut’un annesi. “Onları gördükçe biz burada Hülya kadın için daha çok üzülüyoruz.”

“Tamam anne, götüreceğiz,” diye iç çekti Umut. Sonra büyüklerin de yardımıyla, kapak çuvallarını kamyonete yüklediler.

Biraz sonra bütün kapak çuvalları artık Onur’ların evindeydi. Onur’la arkadaşları ellerini ceplerine attılar.

“Borcumuz ne kadar kamyonetçi amca...” diye sordular.

Kamyonetin şoförü genç bir adamdı.

“Biz de ölmelik herhalde...” dedi. “Ne parasıymış? Beni daha fazla konuşturmayın. Nerdese kendimi tutamayıp ağlayacağım. Borcunuz filan yok. Sadece...”

Bu sözleri söylerken annesine dayanarak zorlukla ayakta durabilen Sevgi’ye dikmişti gözlerini.

“Sadece... Bizim mahalleyi, bizleri unutmayın Sevgi kız. Akülü bisikletine binip mahallemize gelsin arada bir. Bizim de ona içirecek bir limonatamız, bir çayımız olur herhalde.”

“Tabi tabi...” der gibi başını sallıyordu Sevgi kız.

Dokunsanız ağlayacaktı herkes. İyisi mi bir an önce vedalaşmalıydılar.

“Haydi bakalım. Bizim mahallenin yolcuları, gidiyoruz. Atlayın kamyonete.”

Bir anda kendilerini kamyonetin üstünde buldu Umut’la arkadaşları.

Kamyonet uzaklaşırken, üstündeki çocuklar geride kalanlara el sallıyorlardı. Geride kalanlar da onlara el sallıyordu elbette.

“Ben daha fazla dayanamayacağım...” diyerek hüngür hüngür ağlamaya başladı Sevginin annesi.”

***

Bu öykü burada bitti. Ama bilmeniz gereken bir iki şey daha var. Onları da söylemeden edemeyeceğim. Sevgi kısa bir müddet sonra akülü bisikletine kavuştu. Sonraki günlerde onunla her yerde, sevinçle dolaştı.

Daha sonra spor yapmaya başladı genç kız.

Engeliler Olimpiyatlarına katıldı.

Olimpiyatlarda bir çok madalya kazandı.

Kendisi için çaba gösteren herkese gönül borcunu böylece ödedi. Ödemeye de devam ediyor. Tanıyacaksınız, onun adına gazetelerde, televizyon haberlerinde sık sık rastlıyorsunuz.

Yaşınız kaç olursa olsun, lütfen siz de bir yürüme engellisine ayak olabilecek girişimlerde bulunun.

Şahsen ben 74 yaşında yaşlı bir yazar olarak her gün tanımadığım yürüme engellileri için en az 100 kapak topluyorum.

Siz de böyle bir şey yapamaz mısınız?

İSTENİLEN BİLGİLER:

Öykü: Fedakarlık Yarışı

Öykünün Yazarı: FEVZİ GÜNENÇ

ÖZGEÇMİŞİM

1 Eylül 1940 doğumluyum.

İlkokul öğretmenliği, matbaacılık, bir güldürü gurubunda metin yazarlığı, tiyatro oyunculuğu, gazete sekreterliği, gazete sahipliği, yayınevi sahipliği yaptım.

Erişkinler için öyküler, Çocuklar için tiyatro oyunları, öyküleri, romanları yazdım. Bunlardan 40 kadarı kitaplaştı. Üç çocuk oyunum Devlet Tiyatrosunda yer aldı. 50 kadar oyunum TRT radyolarında seslendirildi. TRT Dizi Çocuk Film Senaryosu ile Orhan Kemal Öykü Ödülü birinciliği vb ödül aldım.

Yayına hazır 50'den fazla dosyam ayrıca 50 çocuk oyunum, 30 kadar Sınıf Tiyatrosu kısa oyunlarım var.

Ulusal bir gazeteden 1992 yılında emekli oldum. Evliliklerim oldu. Yetişkin iki çocuk sahibiyim.

Halen iki yerel gazetede günlük köşe yazılarım ve dizi yazılarım yayınlanıyor. Bunların yanı sıra her gün en az 12 saat okuyarak, yazarak Gaziantep'te yaşıyorum.

FEVZİ GÜNENÇ

Bu öykünün tüm hakları eser sahibi ve <http://engelliler.gen.tr> sitesine aittir. İzinsiz ve kaynak göstermeden öyküyü yayınlar hakkında yasal işlem yapılacaktır.